EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2026.4.23.
COM(2026) 158 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

a tradicionális saját forrásokra vonatkozó ellenőrzési intézkedések működéséről (2022–2024) az Európai Unió saját forrásainak rendszerére vonatkozó végrehajtási intézkedések megállapításáról szóló, 2021. április 30-i (EU, Euratom) 2021/768 tanácsi rendelet 6. cikkének (3) bekezdése szerint

ÖSSZEFOGLALÁS

A Bizottság háromévente jelentést tesz az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a tradicionális saját forrásokra (TOR) vonatkozó ellenőrzési intézkedések működéséről. Ez a jelentés részletesen ismerteti a 2022 és 2024 között végzett ellenőrzési tevékenységeket.

A Bizottság 2022 és 2024 között folytatta intézkedéseinek végrehajtását ***a Kínai Népköztársaságból származó, csalárd módon alulértékelt textiltermékekkel és lábbelikkel*** *szemben, amelyeket az Egyesült Királyságba és a tagállamokba importáltak. A Bizottság 2018-ban kötelezettségszegési eljárást indított az Egyesült Királyság ellen, és 2022-ben az Európai Unió Bírósága a Bizottság javára döntött (C-213/19). E mérföldkőnek számító ügy alapján a Bizottság végül további közel 3 milliárd EUR összegű tradicionális saját forrással és kamattal növelte az uniós költségvetést 2023-ban. A Számvevőszék jogi pontosításainak és a Bizottság jogérvényesítési intézkedéseinek eredményeként a tagállamok jelentősen javították ellenőrzési stratégiáikat ezen a területen. A Bizottság jelenleg a folyamatban lévő alulértékelési ügyeket zárja le az érintett tagállamokkal együttműködve, ami magában foglalja a kapcsolódó, tradicionális saját forrásokat érintő veszteségek és kamatok végleges összegének meghatározását.*

Az Egyesült Királyság EU-ból való 2021. január 1-jei kilépésével összefüggésben a Bizottság továbbra is biztosítja az Egyesült Királyság által még fizetendő tradicionális saját források kifizetését a kilépésről rendelkező megállapodással összhangban.

2022 és 2024 között a Bizottság az ellenőrzések megállapításaira építve fokozta az uniós költségvetés védelmét célzó célzott ad hoc intézkedéseit is, például úgy, hogy valamennyi tagállamban dokumentumalapú ellenőrzéseket végzett a Malajziából és Tajvanról származóként bejelentett ***szolárpanelek és napelemek*** *behozatalával kapcsolatban. Ennek eredményeként a tagállamok 2024. december 31-ig további 376,8 millió EUR összegű tradicionális saját forrást bocsátottak az uniós költségvetés rendelkezésére ezekhez az árukhoz kapcsolódóan.*

Ezen túlmenően a tervezett éves ellenőrzési tevékenységek között szerepeltek a következő témakörök is: i. az ***A-számla és a B-számla vezetése, ii. e-kereskedelem, iii. a meghatározott célra történő felhasználási eljárás,*** *valamint* ***iv. a dömpingellenes és kiegyenlítő vámok.***

Végezetül a jelentés az EU pénzügyi érdekeinek védelme érdekében végzett egyéb rendszeres tevékenységeket is ismerteti: i. az Európai Számvevőszék előzetes megállapításainak kezelésére irányuló nyomonkövetési intézkedések, ii. a behajthatatlan és a tagállamok által leírt jogosultságok vizsgálata, iii. az önkéntes alapon rendelkezésre bocsátott összegek nyomon követése, iv. a tagállami hibák kezelése, v. a csalásokkal és szabálytalanságokkal kapcsolatos adatbázis kezelése, valamint vi. a tagjelölt országoknak nyújtott segítség.

1. BEVEZETÉS

A tagállamok 2022 és 2024 között összesen több mint (nettó) **68 milliárd EUR** összegű tradicionális saját forrást (TOR)[1] bocsátottak az uniós költségvetés rendelkezésére, vagyis évente átlagosan kb. 22,7 milliárd EUR-t.

A tradicionális saját forrásokra vonatkozó ellenőrzések jogalapja a 2021. április 30-i (EU, Euratom) 2021/768 tanácsi rendelet[2].

A Bizottság háromévente jelentést tesz[3] az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a tradicionális saját forrásokra vonatkozó ellenőrzési intézkedések működéséről.

Ez a jelentés a tradicionális saját forrásokra vonatkozó ellenőrzési rendszer 2022 és 2024 közötti működését ismerteti és elemzi[4]. Ismerteti továbbá az Európai Bizottság által ebben az időszakban a tradicionális saját forrásokra vonatkozóan végzett ellenőrzéseket, és más olyan tevékenységekkel is foglalkozik, amelyek célja az EU pénzügyi érdekeinek védelme, beleértve a következőket:

- a Bizottság által a tagállamokban végzett helyszíni ellenőrzések és célzott dokumentumalapú ellenőrzések, és ezen intézkedések nyomon követése,
- az Európai Számvevőszék előzetes megállapításainak nyomon követése,
- a tagállamok által leírt, behajthatatlan jogosultságok vizsgálata,
- a tradicionális saját forrásokat érintő veszteséggel járó tagállami hibák kezelése,
- a tradicionális saját forrásokra hatást gyakorló csalásokról és szabálytalanságokról szóló tagállami jelentések adatbázisának (OWNRES) kezelése,
- az uniós tagjelölt országoknak nyújtott segítség (33. fejezet),
- hozzájárulás a rendelkezésre bocsátásról szóló rendelet[5] módosításához.

A fent felsorolt tevékenységeket egy 18 főből álló kis csapat végzi, biztosítva, hogy a tradicionális saját forrásokat időben szedjék be, és hogy a tagállamok helyesen alkalmazzák a jogi rendelkezéseket. A csoport emellett iránymutatást nyújt a nemzeti hatóságoknak: i. az ellenőrző látogatások során, ii. a saját forrásokkal foglalkozó tanácsadó bizottság félévenkénti ülésein, vagy iii. eseti alapon.

---

[1] A nem uniós országból importált termékekre kivetett vámok, valamint a cukorilletékek.

[2] A Tanács (EU, Euratom) 2021/768 rendelete (2021. április 30.) az Európai Unió saját forrásainak rendszerére vonatkozó végrehajtási intézkedések megállapításáról és a 608/2014/EU, Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 165., 2021.5.11., 1. o.).

[3] Az (EU, Euratom) 2021/768 rendelet 6. cikkének (3) bekezdése alapján.

[4] A jelentés az uniós intézmények (a Bizottság és a Számvevőszék) által végzett ellenőrzésekre összpontosít. Nem foglalkozik a tagállamok által végzett ellenőrzésekkel, amelyek eredményeit az Európai Unió működéséről szóló szerződés 325. cikke alapján összeállított éves jelentés részletezi.

[5] A Tanács 609/2014/EU, Euratom rendelete (2014. május 26.) a tradicionális, a héa- és a GNI-alapú saját források rendelkezésre bocsátásának módszereiről és eljárásáról, valamint a készpénzigények teljesítését célzó intézkedésekről (átdolgozás) (HL L 168., 2014.6.7., 39. o.). Ez a rendelet a „rendelkezésre bocsátásról szóló rendelet” néven ismert.

2. A TRADICIONÁLIS SAJÁT FORRÁSOKRA VONATKOZÓ ELLENŐRZÉSEK: KERET ÉS MÓDSZERTAN

2.1. A tradicionális saját források szabályozási és működési kerete

A tradicionális saját források beszedésére az uniós jog kötelezi a tagállamokat. A tagállamoknak – az általuk megállapított és beszedett vámokat az uniós költségvetés rendelkezésére kell bocsátaniuk[6]. A jelentéstételi időszakban a tagállamok továbbra is 25 %-os átalányt alkalmaztak a tradicionális saját források teljes összege tekintetében[7] a beszedési költségek ellentételezése céljából, a ténylegesen felmerült költségek nagyságától függetlenül. Ez azt jelenti, hogy a Bizottság csak a beszedett vámok 75 %-át kapja meg, míg a tagállamok 25 %-ot megtartanak beszedési költségként. A tagállamoknak vámellenőrzéseket is végezniük kell, és az ellenőrzések megállapításairól jelentést kell tenniük a Bizottságnak.

A Bizottság azonban fontos ellenőrzési hatásköröket tart meg a tradicionális saját források tekintetében. A tradicionális saját források beszedési rendszerének felügyeletével összefüggésben a Bizottság fő eszközként helyszíni ellenőrzéseket végez, ami lehetővé teszi, hogy többféle módon ellenőrizze[8] a tagállamok vámelszámolási számláit, eljárásait és dokumentumait.

A Bizottság ezenkívül köteles válaszolni: i. a Számvevőszék által az éves jelentéseiben tett észrevételekre, ii. a különjelentésekre vagy az előzetes megállapításokra, valamint iii. a mentesítési eljárás során az Európai Parlament által a költségvetés végrehajtásával kapcsolatosan megfogalmazott észrevételekre és ajánlásokra.

A Bizottság ellenőrzési tevékenységeinek három fő célkitűzése van, amelyeket az alábbi három pont ismertet.

– Az első célkitűzés az egyenlő versenyfeltételek fenntartása a tagállamok között – tekintet nélkül arra, hogy egy adott árut az EU mely pontján vámkezelnek – a versenytorzulás megelőzése érdekében.

– A második célkitűzés a vámok időben történő megállapításának és behajtásának biztosítása. A Bizottságnak meg kell győződnie arról, hogy a tagállamok teljesítik a tradicionális saját források beszedésére és rendelkezésre bocsátására vonatkozó kötelezettségeiket. A Bizottság megvizsgálja a tradicionális saját források behajtásával

[6] A „rendelkezésre bocsát” kifejezés azt jelenti, hogy a tagállamok befizetéseket teljesítenek az uniós költségvetésbe.

[7] Ez az arány 2001. február 28-ig a rendelkezésre bocsátott összegek 10 %-a, 2001. március 1. és 2014. február 28. között 25 %-a, 2014. március 1. és 2021. február 28. között pedig 20 %-a volt. A 2021. március 1-je után rendelkezésre bocsátott összegekre alkalmazandó arány 25 %.

[8] **Eljárások ellenőrzése**: a tradicionális saját források beszedési rendszerére vonatkozó tagállami rendelkezések ellenőrzése. **Dokumentumok ellenőrzése**: a tagállamokból származó számviteli kimutatások és egyéb számviteli dokumentumok és iratok vizsgálata, beleértve a tagállamoknak a behajthatatlan jogosultságokra vonatkozó jelentéseit is. **Helyszíni ellenőrzések, dokumentumalapú ellenőrzések**: a nemzeti rendszerek és a kapcsolódó dokumentumok uniós jogszabályok szerinti megfelelésének ellenőrzése számviteli és vámügyi szempontból. A Bizottság ezeket az ellenőrzéseket az érintett tagállamokkal közösen végzi.

kapcsolatos tagállami intézkedéseket, beleértve a vámtartozás időben történő bejelentését és a szükséges végrehajtási eljárásokat.

– A harmadik célkitűzés a költségvetési hatóság (az Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa) tájékoztatása, és ennek eredményeként megerősítés szerzése feladatai ellátását illetően. Az ellenőrzés megállapításai alapján a Bizottság értékeli a tagállamok hatékonyságát és gondosságát a vámok megállapítása és beszedése, valamint a megfelelő tradicionális saját források rendelkezésre bocsátása terén. A Bizottság előírja az esetleges hiányosságok orvoslása érdekében meghozandó intézkedéseket, hogy végül jelentést nyújthasson be a költségvetési hatóságnak.

Az ellenőrzések hozzájárulnak a vámunió hatékony működésének, az uniós termelők védelmének és az uniós szabályok egységes alkalmazásának biztosításához is. Emellett segítenek felszámolni azokat a joghézagokat, amelyek lehetővé teszik a csalók számára, hogy visszaéljenek a rendszerrel vagy elkerüljék az alkalmazandó vámok befizetését.

Az ellenőrzések megállapításai fontos információkkal szolgálnak a Költségvetési Főigazgatóság bevételi politikájához a jelenlegi és a lehetséges jövőbeli saját források szabályozási keretével kapcsolatban. A megállapításokat a Bizottság más szolgálataival (például a DG TAXUD-dal[9], a DG TRADE-del[10] és az OLAF-fal[11]) is megosztják annak érdekében, hogy szakpolitikai szinten orvosolhassák a feltárt hiányosságokat.

A jelenlegi sajátforrás-határozat[12] és a végrehajtási intézkedéseket megállapító (EU, Euratom) 2021/768 rendelet 2021. január 1-jétől alkalmazandó. Ezenkívül a kereskedelem megkönnyítésére és egyszerűsítésére irányuló intézkedések folyamatos fejlődése a Bizottság és a tagállamok által a tradicionális saját forrásokra vonatkozóan végzett ellenőrzések rendszeres kiigazítását igényli.

2.2. A tradicionális saját forrásokra vonatkozó helyszíni és távoli ellenőrzések célkitűzései és módszertana

A tradicionális saját forrásokra vonatkozó ellenőrzések fő célja annak biztosítása, hogy a tagállamokban alkalmazott eljárások megfeleljenek a vonatkozó uniós jogszabályoknak, és az Európai Unió pénzügyi érdekei a vámkezelés helyétől függetlenül megfelelő védelemben részesüljenek. Az ellenőrzések minden évben konkrét vámügyi és számviteli témákra összpontosítanak. Ez elősegíti a tagállami eljárások harmonizálását és javítását az EU pénzügyi érdekeinek következetes védelme érdekében.

A Bizottság helyszíni ellenőrzései az éves ellenőrzési program részét képezik. A tagállamokban ellenőrizendő témaköröket a kockázatelemzésen alapuló éves ellenőrzési program tartalmazza. Az ellenőrzéseket egységes eljárásoknak megfelelően és a Költségvetési Főigazgatóság által

[9] Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság.
[10] Kereskedelmi és Gazdasági Biztonsági Főigazgatóság.
[11] Európai Csalás Elleni Hivatal.
[12] A Tanács (EU, Euratom) 2020/2053 határozata (2020. december 14.) az Európai Unió saját forrásainak rendszeréről és a 2014/335/EU, Euratom határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 424., 2020.12.15., 1. o.).

kidolgozott, testre szabott ellenőrzési eszközökkel végzik az ellenőrzési eredmények összehasonlíthatóságának növelése érdekében.

Az ellenőrzési témaköröket a tagállamok vagy a bizottsági szolgálatok (pl. a Költségvetési Főigazgatóság, az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság, az OLAF) javasolják. A Bizottság szolgálatai közötti együttműködés az ellenőrzési eszközök kidolgozásának szakaszában és egy olyan megállapodás révén folytatódik, amelynek értelmében a Költségvetési Főigazgatóság ellenőrző látogatásain más bizottsági szolgálatok is részt vehetnek. Emellett a Bizottság rendszeresen kikéri az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság, az OLAF és a Jogi Szolgálat véleményét, amelyek észrevételeket tesznek, mielőtt a Bizottság bemutatná az ellenőrzési jelentéseket a tradicionális saját forrásokkal foglalkozó tanácsadó bizottságnak. Ez a megközelítés biztosítja a Bizottság szolgálatai közötti következetességet és a tagállamokkal szembeni egyenlő bánásmódot.

2020 óta a Bizottság szükség szerint további eseti ellenőrzéseket és dokumentumalapú ellenőrzéseket végzett azokon a területeken, ahol konkrét kockázatokat azonosítottak. Ezeket a célzott dokumentumalapú ellenőrzéseket többnyire távolról hajtják végre (pl. szolárpanelek, a vámmentesség hatálya alá tartozó, Covid19-cel kapcsolatos árukra vonatkozó ellenőrzési stratégia).

3. A BIZOTTSÁG ÁLTAL 2022 ÉS 2024 KÖZÖTT A TRADICIONÁLIS SAJÁT FORRÁSOKRA VONATKOZÓAN VÉGZETT ELLENŐRZÉSEK

2022 és 2024 között a Bizottság **56 tradicionális saját forrásokra vonatkozó ellenőrzést** végzett az (EU, Euratom) 2021/768 rendelet 2. cikke alapján, ami 161 megállapításhoz vezetett. Az 1. táblázat tagállamonként áttekintést nyújt az említett időszakban végzett ellenőrzési tevékenységekről.

A Bizottság 161 megállapítást tett, ezek közül legalább 103-nak (64 %) volt közvetlen pénzügyi vonzata (azaz a tagállamoknak további tradicionális saját forrásokat kellett rendelkezésre bocsátaniuk), 21-nek (13 %) pedig szabályozási vonzata volt.

Az ellenőrzések számviteli és vámügyi kérdésekre összpontosítottak.

1. táblázat: A 2022–2024-es időszak ellenőrzési tevékenységeinek áttekintése

Tagállam	Az A- és a B-számla			Dömpingellenes és kiegyenlítő vámok[13]		E-kereskedelem	Meghatározott célra történő felhasználás
	2022	2023	2024	2022	2024	2022	2023
AT					x		x
BE			x	x		x	x
BG			x	x			x

[13] Dömpingellenes és kiegyenlítő vámokra vonatkozó ellenőrzési stratégia.

HR					x		
CY					x		
CZ				x			x
DK					x		
EE							x
FI					x		x
FR			x				x
DE			x			x	x
EL	x		x				x
HU					x	x	x
IE			x	x			x
IT			x			x	
LV					x		
LT					x		
LU							x
MT				x			x
NL		x	x			x	x
PL			x				
PT				x			x
RO			x	x			
SK				x			
SI							x
ES			x			x	
SE			x	x			x
UK		x	x				
Összesen	**1**	**2**	**13**	**9**	**8**	**6**	**17**

3.1. Számviteli kérdések

A 2022–2024-es időszakban valamennyi tagállamban és az Egyesült Királyságban is végeztek ellenőrzéseket **az A- és a B-számla**[14]**, valamint a kapcsolódó kimutatások megbízhatóságára** vonatkozóan. Ezen ellenőrzések következtetése az volt, hogy a kimutatások összeállítására alkalmazott eljárások általában véve megfelelnek az uniós jogszabályoknak, és biztosítják az EU pénzügyi érdekeinek védelmét. A Bizottság által az ellenőrzéseket követően közölt megállapítások többek között a következőkre vonatkoznak: i. a vámtartozások késedelmes megállapítása és közlése, ii. az összegek uniós költségvetés részére történő rendelkezésre bocsátásának vagy időben történő rendelkezésre bocsátásának elmulasztása, iii. a vámtartozások behajtásával kapcsolatos hiányosságok, iv. a két számlára történő hibás

[14] A tagállamok a tradicionális saját forrásokat a következő két számla egyikére könyvelik:
– a **rendes számlára** (A-számlára) a megállapított, beszedett vagy biztosítékkal fedezett összegek esetében (ezeket az összegeket befizetik az uniós költségvetésbe),
– az **elkülönített számlára** (B-számlára) a megállapított, beszedetlen vagy biztosítékkal fedezett, de kifogásolt összegek esetében. A **behajthatatlan** vámoknak megfelelő tradicionális saját forrásokat meghatározott idő elteltével törölni kell az elkülönített számláról. Ezeket a tradicionális saját forrásokat a törléssel egyidejűleg a Bizottság rendelkezésére kell bocsátani (be kell fizetni), kivéve, ha azok a tagállamnak fel nem róható okokból nem hajthatók be (lásd még az alábbi 5.1. pontot).

könyvelések / a két számláról való hibás törlések, v. a leírási eljárások hiányosságai, vi. a két számla közötti következetlenségek, és vii. a B-számláról való késedelmes törlések.

Az A-számla és a B-számla vezetését minden tagállamban a fő vámügyi téma mellett második ellenőrzési témaként ellenőrizték. A 2022 és 2024 között végzett ellenőrzések megerősítették, hogy az A-számlán és a B-számlán a legtöbb hiba egyedi, míg rendszeres hibák nem jellemzők. A Bizottság által tett megállapításokból eredő pénzügyi következményeket az érintett tagállamok viselték.

2022 és 2024 között a helyzet összességében javult az előző jelentéstételi időszakhoz képest a Bizottság e témakörök terén végzett ellenőrzéseinek, valamint a tagállamok által használt elektronikus számviteli rendszerek továbbfejlesztésének köszönhetően, amelyek csökkentik a nemzeti hatóságok általi manuális adatjavításból eredő hibák kockázatát. A tagállamoknak azonban továbbra is minden erőfeszítést meg kell tenniük az A- és a B-számla gondos vezetése érdekében, és minden szükséges információt rendelkezésre kell bocsátaniuk ahhoz, hogy a kimutatások teljesek, egyértelműek és átláthatók legyenek.

2022-ben a B-számlát valamennyi tagállamban **külön dokumentumalapú ellenőrzések** révén ellenőrizték. Az ellenőrzések során a Bizottság a B-számlákkal kapcsolatos nyitott ügyekre összpontosított, hatékonyan támogatva a tagállamokat B-számláik célzott megtisztításában.

Emellett a tagállamok 2022 és 2024 között további intézkedéseket hoztak, többek között a következők révén: i. saját pénzügyi felelősségük értékelése, ii. adott esetben az összegek önkéntes alapon történő rendelkezésre bocsátása, és iii. az összegeknek a Bizottsággal való közlése az A-számla mellékletének felhasználásával.

Következésképpen – bár a Bizottság néhány esetben hiányosságokat állapított meg ellenőrzései során – az A- és a B-számlák rendszerének általános működése javult a Bizottság tradicionális saját forrásokra vonatkozó ellenőrzési munkájának köszönhetően, ami az EU pénzügyi érdekeinek hatékonyabb védelmét eredményezte.

3.2. Vámügyi kérdések (2022–2024)

Az ellenőrzések céljára kiválasztott vámügyi témák évről évre változnak, különös figyelmet fordítva az Európai Unió pénzügyi érdekei szempontjából a legnagyobb kockázattal járó kérdésekre.

A vizsgált hároméves időszakban az ellenőrzések a következő témákra összpontosítottak:

- a dömpingellenes és kiegyenlítő vámokra vonatkozó ellenőrzési stratégia (2022 és 2024),
- az e-kereskedelemre és a kis értékű szállítmányokra vonatkozó ellenőrzési stratégia (2022),
- a meghatározott célra történő felhasználásra vonatkozó ellenőrzési stratégia (2023).

2022-ben és 2024-ben 17 tagállamban ellenőrizték **a dömpingellenes és kiegyenlítő vámokra vonatkozó ellenőrzési stratégiát**[15]. A Bizottság részben vagy általában véve kielégítőnek értékelte az ellenőrzési rendszerek. A fő hiányosságok a következőkhöz kapcsolódtak: i. a kockázati profilok végre nem hajtása vagy késedelmes végrehajtása, ii. nem következetes ellenőrzések, iii. a végleges dömpingellenes vámok késedelmes megállapítása és rendelkezésre bocsátása (beleértve a véglegessé váló ideiglenes dömpingellenes/kiegyenlítő vámok elszámolását is), iv. az OLAF-tól kapott információk kézhezvételét követően a dömpingellenes/kiegyenlítő vám megállapításának elmulasztása vagy késedelmes megállapítása, és v. helytelen dömpingellenes/kiegyenlítő vámtételek alkalmazása.

2022-ben a Bizottság hat tagállamban ellenőrizte **az e-kereskedelemre és a kis értékű szállítmányokra vonatkozó ellenőrzési stratégiát**. Az ellenőrzési rendszereket részben vagy általában véve kielégítőnek értékelték. A fő hiányosságok az e-kereskedelemre és a kis értékű szállítmányokra vonatkozó kockázatkezelési és ellenőrzési stratégiával voltak kapcsolatosak.

2023-ban a Bizottság 17 tagállamban ellenőrizte **a meghatározott célra történő felhasználási eljárásra vonatkozó ellenőrzési stratégiát**. Az ellenőrzési rendszereket részben vagy általában véve kielégítőnek értékelték. A feltárt hiányosságok többek között a következők voltak: i. elavult nemzeti utasítások, ii. az engedélyek nem megfelelő nyomon követése, iii. az engedélyek hiányzó elemei, iv. a hosszú időre kiadott engedélyek, v. a vámeljárás lezárásáról szóló igazolás továbbításának vagy időben történő továbbításának elmulasztása, vi. a nyilatkozatok elégtelen ellenőrzése, vii. a nyilatkozatokat benyújtó közvetett képviselők, és viii. olyan nyilatkozattételi rendszerek, amelyek nem ellenőrzik, hogy a bejelentett TARIC-kódok megfelelnek-e az engedélyben szereplő TARIC-kódoknak.

2022-ben a Bizottság hat dokumentumalapú ellenőrzést végzett **a vámmentesség hatálya alá tartozó, Covid19-cel kapcsolatos árukra vonatkozó kontrollstratégiára** vonatkozóan. A Bizottság 2022. június 14-én felkérte az érintett tagállamokat, hogy nyújtsák be az adatokat. Néhány kisebb jelentőségű, pénzügyi felelősséggel kapcsolatos esetet tártak fel, és az érintett tagállamok adott esetben viselték a pénzügyi következményeket.

3.3. Alulértékelt textiltermékek és lábbelik behozatala

2022. március 8-án az Európai Unió Bírósága (EUB) a Bizottság javára döntött az alulértékelt textiltermékekkel és lábbelikkel kapcsolatban az Egyesült Királyság ellen indított kötelezettségszegési ügyben (C-213/19. sz. ügy). Ez a mérföldkőnek számító ügy végül lehetővé tette, hogy az Egyesült Királyság további közel 3 milliárd EUR összegű tradicionális saját forrást és kamatot fizessen be az uniós költségvetésbe. Emellett általánosságban tisztázta a tagállamok felelősségét az ilyen típusú csalások elleni hatékony küzdelemben, jóváhagyva a Bizottság által 2011 óta ajánlott intézkedéseket.

A Számvevőszék jogi pontosításainak és a Bizottság jogérvényesítési intézkedéseinek eredményeként a tagállamok jelentősen javították ellenőrzési stratégiáikat ezen a területen.

[15] A dömpingellenes és kiegyenlítő vámokra vonatkozó ellenőrzési stratégiát 2021-ben is ellenőrizték nyolc tagállamban.

Több tagállam felülvizsgálta a vámügyi kockázatkezeléssel kapcsolatos szervezeti felépítését, új csoportokat hozott létre és külön személyzetet vett fel a vámellenőrzési feladatokra.

Ami a konkrét alulértékeléses csalással kapcsolatos pénzügyi felelősséget illeti, a Bizottság és több tagállam közösen zárta le ezeket az ügyeket, és az esedékes végleges összegeket befizették. A többi tagállam esetében a fizetendő összegek megállapításának folyamata hamarosan lezárul.

3.4. Szolárpanelek

2018-ban és 2019-ben a Bizottság tíz tagállamban végzett a tradicionális saját forrásokra vonatkozó ellenőrzést, hogy értékelje a Kínai Népköztársaságból, Malajziából és Tajvanról származóként bejelentett és piacvédelmi intézkedések (dömpingellenes és kiegyenlítő vámok) hatálya alá tartozó napelemmodulok és alapvető alkotóelemek behozatalára vonatkozó ellenőrzési stratégiájukat.

Az említett célzott ellenőrzések közül háromban feltárt visszatérő hiányosságok (a 2016. február 11-i (EU) 2016/184 és (EU) 2016/185 bizottsági végrehajtási rendelet szerinti *[helyen] feladott* kifejezés félreértelmezéséhez kapcsolódó hiányosság) miatt a Költségvetési Főigazgatóság az ellenőrzéseit kiterjesztette az ugyanezen árukat a 2015. május 30-tól 2018. szeptember 3-ig tartó időszakban[16] importáló valamennyi tagállamra. A Költségvetési Főigazgatóság 2021. június 1-jei levelében 21 tagállamot[17] tájékoztatott a tradicionális saját forrásokat érintő azon lehetséges veszteségekről, amelyek a Malajziából és Tajvanról származóként bejelentett szolárpanelek és napelemek behozatalára vonatkozó, említett téves értelmezésből erednek.

2024. december 31-én a Bizottság 12 tagállam esetében lezártnak tekintette az említett hiányosság nyomon követését vagy azért, mert nem következett be a tradicionális saját forrásokat érintő veszteség, vagy mert a tőkét és a kamatot – összesen 376,8 millió EUR-t – befizették az uniós költségvetésbe. 12 tagállam és az Egyesült Királyság esetében folyamatban van az említett hiányosság ellenőrzésének nyomon követése.

Végezetül a Bizottság a Bíróság értelmezésének megfelelően tovább pontosította a *[helyen] feladott* kifejezés jelentését és alkalmazási körét. A Bizottság ezt a következőknek köszönhetően tudta megtenni: i. ellenőrzési tevékenységei, ii. a tagállamokkal való kapcsolattartás, és iii. a tagállamoknak tartott számos előadás. Ez hozzájárult a tagállamok közötti egyenlő versenyfeltételek megteremtéséhez, és az uniós székhelyű vállalatok védelmének javításához a Bizottság piacvédelmi intézkedéseit megkerülő, tévesen bejelentett behozatallal szemben.

4. A BIZOTTSÁG ELLENŐRZÉSEINEK NYOMON KÖVETÉSE

4.1. Szabályozási következmények

[16] A piacvédelmi intézkedések érvényességi időszaka.

[17] Ebből hét tagállamban korábban célzott ellenőrzés zajlott. Három tagállamban már sor került a tradicionális saját források célzott ellenőrzésére ebben a témában, négy tagállam pedig nem importált ilyen napelemmodulokat és napelemeket a vizsgált időszakban.

A Bizottság minden olyan esetben intézkedésre kérte a tagállamokat, amikor az ellenőrzések során hiányosságokat vagy joghézagokat tártak fel a nemzeti jogszabályokban vagy közigazgatási rendelkezésekben, hogy ezáltal: i. összhangba hozzák ezeket a jogszabályokat és rendelkezéseket az uniós követelményekkel, és ii. harmonizálják a tradicionális saját források megállapítását és beszedését a 27 tagállam között. Ez a szabályozási összehangolás a Bizottság által végzett ellenőrzések egyik jelentős eredménye. A megállapítások a tagállamok által a vám- és sajátforrás-rendeletek alkalmazása során tapasztalt nehézségekre is rámutatnak, és információkkal szolgálnak a Bizottság szabályozási keret javítására irányuló folyamatos erőfeszítéseihez. Például az ellenőrzések megállapításaira kapott visszajelzéseket figyelembe vették a 609/2014/EU, Euratom rendelet módosításáról szóló, 2022. április 5-i (EU, Euratom) 2022/615 tanácsi rendeletben (lásd az alábbi 5.4. pontot).

4.2. Jogi következmények

Néhány tagállamban a jogi rendelkezések értelmezése és az eljárások nem mindig felelnek meg a Bizottság követelményeinek. Amennyiben a vita nem oldható meg, a Bizottság kötelezettségszegési eljárást indít[18].

A 2022–2024-es időszakban a Bizottság három kötelezettségszegési eljárást indított és hét kötelezettségszegési eljárást zárt le, miután az érintett tagállamok biztosították a megfelelést. Az EUB 2022. évi ítéletét és a 2023-ban esedékes teljes összeg Egyesült Királyság általi befizetését követően lezárta az Egyesült Királysággal szembeni kötelezettségszegési eljárást (C-213/19. sz. ügy). 2024 decemberében csak négy kötelezettségszegési eljárás volt folyamatban (ezek közül kettőt 2025-ben lezártak).

A jogalap nélküli gazdagodással kapcsolatos első ügy, azaz a Csehország által indított C-494/22. P. sz. ügy 2024-ben a Bizottság számára kedvező ítélettel zárult. Az EUB ítéletében rámutatott a tagállamok tradicionális saját forrásokkal kapcsolatos kizárólagos felelősségére, valamint arra a kötelezettségükre, hogy proaktívan fel kell lépniük az EU pénzügyi érdekeinek teljes körű védelme érdekében.

4.3. Pénzügyi következmények

A Bizottság ellenőrzési tevékenységeit követően lezártnak tekinti a 2022–2024-es időszakból származó ügyeket, és megtörtént a további jogosultságok végleges összegének megállapítása és befizetése, amely összesen több mint **4 milliárd EUR-t**[19] tett ki (tradicionális saját források és a kapcsolódó kamat). Ezeket az összegeket főként a textiltermékek, lábbelik és szolárpanelek alulértékelésével kapcsolatban fizették be a Bizottságnak. A befizetések az ellenőrzési jelentésekben tett megállapításokkal, az egyéb ellenőrzési tevékenységekkel, az OLAF zárójelentéseivel, valamint a Számvevőszék megállapításainak nyomon követésével kapcsolatosan történtek.

5. A TRADICIONÁLIS SAJÁT FORRÁSOK BESZEDÉSÉNEK JAVÍTÁSÁRA IRÁNYULÓ INTÉZKEDÉSEK

[18] Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 258. cikke alapján.
[19] Ez a szám tartalmazza az e jelentés 3.3., 3.4. és 5.2. pontjában feltüntetett összegeket.

A tagállamokban végzett helyszíni ellenőrzések mellett a Bizottság egyéb eszközöket is alkalmaz a tradicionális saját források beszedésének monitoringjára.

5.1. A behajthatatlanság miatt leírt jogosultságok vizsgálata

A tagállamoknak minden intézkedést meg kell tenniük a tradicionális saját források rendelkezésre bocsátása érdekében, kivéve, ha azok beszedése a 609/2014/EU, Euratom rendelet 13. cikkének (2) bekezdése értelmében nem lehetséges:

- *vis maior* okán,
- más, a tagállamoknak fel nem róható okokból, vagy
- mert a vámtartozások könyvelésbe vételét vagy közlését annak érdekében halasztották el, hogy az ne veszélyeztesse az Unió pénzügyi érdekeit érintő bűnügyi nyomozást.

Az uniós jogszabályokkal összhangban minden tagállamnak (leírási jelentésben) be kell jelentenie a Bizottságnak azokat az eseteket, amikor a tradicionális saját források 100 000 EUR-t meghaladó összegben válnak behajthatatlanná a tagállamnak fel nem róható okokból. A Bizottság minden ilyen jelentést észrevételez. A Bizottság azért vizsgálja meg a leírási jelentéseket, hogy értékelje, a tagállamok megfelelő gondossággal jártak-e el kizárólagos felelősségi körükben a tradicionális saját forrásokat jelentő vámok összegének megállapítása és gazdasági szereplőktől való behajtása érdekében.

A jelentéstételi küszöbérték alatti összegeket a Bizottság a helyszíni ellenőrzései során szúrópróbaszerűen vizsgálja.

A Bizottság a leírási jelentések értékeléséhez használt kritériumokat a „*Compendium*” című munkadokumentumban határozta meg, ezzel támogatva a tagállamokat a behajthatatlan tradicionális saját forrásokkal kapcsolatban viselt potenciális pénzügyi felelősségük értékelésében. A „Compendium” című dokumentumot először a saját forrásokkal foglalkozó tanácsadó bizottság 2012. december 6-i ülésén osztották meg a tagállamokkal. A 2024. november 22-én kiadott legutóbbi, felülvizsgált változatát, amely tükrözi az uniós jogszabályok változásait és a tradicionális saját forrásokkal kapcsolatos ítélkezési gyakorlatot is, a saját forrásokkal foglalkozó tanácsadó bizottság 2024. decemberi ülésén osztották meg a tagállamokkal azok hivatalos nyelvén. Ez az új változat tartalmazza a vonatkozó uniós jog valamennyi releváns értelmezését, összhangban az EUB közelmúltbeli ítélkezési gyakorlatával és az (EU, Euratom) 2022/615 rendelettel módosított, a rendelkezésre bocsátásról szóló rendelettel bevezetett módosításokkal.

A tagállamoknak a meghatározott küszöbérték felett minden egyes releváns leírási ügyre vonatkozóan strukturált jelentést kell készíteniük, és azt a WOMIS elnevezésű többnyelvű adatbázis (a behajthatatlan követelések leírásával kapcsolatos ügykezelési és információs rendszer) útján továbbítaniuk kell a Bizottságnak. A WOMIS adatbázis, amelyet rendszeresen aktualizálnak, lehetővé teszi a tagállamok jelentéseinek hatékony és biztonságos kezelését.

Az illetékes bizottsági szolgálatok (a Költségvetési Főigazgatóság, az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság, az OLAF és a Jogi Szolgálat) értékelik a leírási jelentést, és észrevételeket

tesznek a tagállamnak. Ezek az észrevételek azon indoklással kapcsolatosak, amelyet a tagállam annak magyarázatára ad, hogy miért nem bocsátotta a Bizottság rendelkezésére a behajthatatlan vámok összegének megfelelő tradicionális saját forrásokat.

A 2022 és 2024 közötti időszakban összesen 88 új leírási jelentés érkezett be a Bizottsághoz (első bejelentés formájában), összesen 215,5 millió EUR értékre vonatkozólag. Ugyanebben a hároméves időszakban a Bizottság összesen 422 leírási jelentést értékelt (beleértve az új jelentéseket is). E 422 jelentés közül 227 esetében (309,7 millió EUR értékre vonatkozólag) a Bizottság úgy ítélte meg, hogy a tradicionális saját források összege az érintett tagállamnak felróható okokból vált behajthatatlanná. A Bizottság 42 jelentés esetében (50,6 millió EUR értékre vonatkozólag) egyetértett azzal, hogy a tradicionális saját forrásokat érintő veszteség a tagállamoknak fel nem róható okokra vezethető vissza. 148 jelentést illetően (178,9 millió EUR értékre vonatkozólag) a Bizottság további információkat kért az értékelés befejezéséhez. A Bizottság úgy ítélte meg, hogy a fennmaradó öt jelentés (1,7 millió EUR értékre vonatkozólag) helytelenül került leírásként bejelentésre.

5.2. A tradicionális saját forrásokat érintő veszteséggel járó, a vámtartozások megállapítása során elkövetett hibák kezelése

A Bizottság nyomon követi a tagállamok által az EU pénzügyi érdekeinek sérelmére elkövetett, feltárt adminisztratív hibákat (többek között a következőket: i. a helyszíni ellenőrzések során feltárt esetek, ii. az adminisztratív hibák miatti nemzeti visszafizetési vagy elengedési határozatok, iii. a 100 000 EUR alatti behajthatatlan összegek leírásának elutasítása). Elvben a Bizottság beszedési megbízásokat bocsát ki az esedékes összegeket befizető tagállamokban feltárt hibák kijavítására. A 2022–2024-es időszakban a tradicionális saját forrásokra vonatkozó ellenőrzési tevékenységek eredményeként 260 millió EUR-t szedett be a tradicionális saját forrásokra vonatkozó beszedési megbízások alapján, valamint 209 millió EUR késedelmi kamatot az alulértékelt textiltermékek és lábbelik (3.3. pont), valamint a szolárpanelek (3.4. pont) tekintetében beszedett összegeken felül.

5.3. OWNRES adatbázis

Az (EU, Euratom) 2021/768 rendelet[20] 5. cikkének (1) bekezdése alapján a tagállamoknak tájékoztatniuk kell a Bizottságot a 10 000 EUR-nál nagyobb összegű jogosultságokat érintő csalásokról és szabálytalanságokról. Ezeket az információkat a Bizottság által kezelt és fenntartott OWNRES adatbázis útján közlik.

A Bizottság az OWNRES adatbázisból jut hozzá a pénzeszközök beszedésének nyomon követéséhez, valamint a helyszíni ellenőrzések és dokumentumalapú ellenőrzések előkészítéséhez szükséges információkhoz. Az adatbázist különböző elemzésekhez és az OLAF saját vizsgálataiból eredő pénzügyi ajánlásai nyomon követésének monitoringjához az OLAF is felhasználja. Az OWNRES adatbázisba bejelentett adatok részletes elemzése a Bizottság által az Európai Parlament és a Tanács számára készített éves jelentésekben (Az

[20] Az (EU, Euratom) 2021/768 tanácsi rendelet 2020. december 31-én hatályon kívül helyezte a 608/2014/EU, Euratom tanácsi rendeletet.

Európai Unió pénzügyi érdekeinek védelme – Csalás elleni küzdelem) és a Vámunió teljesítményéről szóló éves jelentésben található.

2024 végén az OWNRES adatbázis 137 871[21] („nyílt” vagy „lezárt”) csalást vagy szabálytalanságot tartalmazott, szemben a 2022 eleji 121 199 esettel. Ez mintegy 13,8 %-os emelkedést jelent. Másképpen fogalmazva: a 2022–2024-es hároméves időszakban 16 672 új esetet jelentettek be.

A saját forrásokkal foglalkozó tanácsadó bizottságnak a 2022–2024-es időszakban évente kétszer tartott ülései keretében a Bizottság intézkedéseket terjesztett elő az OWNRES alkalmazás biztonságának javítására, felkészítve a tagállamokat a kéttényezős hitelesítés bevezetésére. Emellett 2022-ben és 2023-ban a Bizottság tovább javította az OWNRES-t a következők révén: i. új mezők hozzáadása, ii. emlékeztetők küldése a meglévő jelentésekben szereplő információk naprakészen tartása érdekében, iii. a jelentéstétel minőségének és részletességének javítása, és iv. az érdekelt felek által az adatbázisban végzett lekérdezések eredményeinek finomítása. 2023-ban és 2024-ben a Bizottság további iránymutatást nyújtott a jelentéstétel minőségének javításához.

5.4. A rendelkezésre bocsátásról szóló rendelet módosítása

A saját források kezelésére vonatkozó jog keret alapja a 609/2014/EU, Euratom rendelet (a rendelkezésre bocsátásról szóló rendelet), amely biztosítja, hogy a tagállamok időben befizessék az uniós költségvetést megillető összegeket.

E keret további javítása érdekében a Bizottság 2021-ben javaslatot tett e rendelet átfogó módosítására. A javaslat a tradicionális saját forrásokra vonatkozó ellenőrzési munka során kapott visszajelzésekre épült, és megoldást nyújtott a tagállamok eljárási aggályaira, ugyanakkor biztosította az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét, valamint a méltányos és kiegyensúlyozott bevételi keretet.

A tagállamokkal folytatott széles körű eszmecserét követően a rendelkezésre bocsátásról szóló rendelet módosításáról szóló (EU, Euratom) 2022/615 rendelet 2022 májusában lépett hatályba. A módosítások a következőket foglalták magukban: i. a késedelmi kamatok felső határának emelése, és ii. egy „türelmi időszak” bevezetése, amely szerint a késedelmi kamatok felhalmozását öt évre leállítják, amennyiben az esedékes összeget megállapították, kellő időben könyvelték az elkülönített számlán, és megfelelően tartották az elkülönített számlán (12. cikk (1) bekezdés). Ezen túlmenően a tagállamok most már mentesülnek az összegek rendelkezésre bocsátásának kötelezettsége alól, amennyiben az elkülönített számlán való késedelmes jóváírás nem befolyásolta az összeg behajthatatlanságát (13. cikk (2) bekezdés). A módosítás továbbá hivatalossá tette a fenntartással történő befizetések eljárását (13a. cikk) és a felülvizsgálati eljárást (13b. cikk).

5.5. Európai Ügyészség (EPPO)

[21] Ez az adat magában foglalja az Egyesült Királyság által a kilépésről rendelkező megállapodás 136. cikke (2) bekezdésének c) és f) pontjával összhangban bejelentett eseteket.

A jelentéstételi időszak alatt a Bizottság és az EPPO szorosan együttműködött egy sor technikai információcsere során, hogy pontosítsák a tagállamok számára a következőket: i. a vámtartozások közlésének elhalasztása annak érdekében, hogy az ne veszélyeztesse az EPPO bűnügyi nyomozásait, és ii. a beszedés elmaradásáért viselt pénzügyi felelősség. Ezekről a pontosításokról a saját forrásokkal foglalkozó tanácsadó bizottság 2024. decemberi ülésén tájékoztatták a tagállamokat. Továbbá a Bizottság annak érdekében, hogy tájékoztassa a tagállamokat az EPPO-val szembeni kötelezettségeikről, felkérte az EPPO-t, hogy vegyen részt a saját forrásokkal foglalkozó tanácsadó bizottság 2023. decemberi (amikor az EPPO ismertette feladatait a saját forrásokkal foglalkozó tanácsadó bizottság tagjainak) és 2024. júliusi ülésein.

6. KÖVETKEZTETÉS

A 2022–2024-es időszakra vonatkozó eredmények azt mutatják, hogy a Bizottság tradicionális saját forrásokra vonatkozó ellenőrzései – és a feltárt hiányosságok kezelésére irányuló szisztematikus nyomonkövetési intézkedések – továbbra is nélkülözhetetlen és hatékony eszközök a következőkhöz: i. a tradicionális saját források beszedésének biztosítása, ii. a saját források szabályozási keretének javítása, és iii. az EU pénzügyi érdekeinek megfelelő védelmének biztosítása. Ezt az általános pozitív hatást az éves mentesítési eljárás is megerősítette, mivel a 2022–2024-es időszakban nem adtak ki új ajánlásokat a Bizottság számára a tradicionális saját forrásokkal kapcsolatos kérdésekre vonatkozóan.

Az ellenőrzések továbbra is kulcsfontosságú szerepet játszanak a vonatkozó uniós szabályoknak való megfelelés összehangolásában és fokozásában. Pénzügyi hatásuk jelentős, amint azt a **2022–2024-es időszakban az uniós költségvetés rendelkezésére bocsátott több mint 4 milliárd EUR** végleges nettó összeg (beleértve a visszavont fenntartásokat) is mutatja. Az ellenőrzések jelentősen ösztönzik a tagállamokat arra, hogy a tradicionális saját források teljes összegét időben az uniós költségvetés rendelkezésére bocsássák. Emellett az ellenőrzések elősegítik a vámügyi és számviteli szabályok helyes alkalmazásának biztosítását, vagyis továbbra is hozzájárulnak az EU pénzügyi érdekeinek védelméhez, hiszen hatékony mechanizmusokat biztosítanak az egységes piacon belüli verseny káros torzulásai elleni küzdelemhez és annak megelőzéséhez.

A nemzetközi kereskedelemben, különösen az e-kereskedelemben tapasztalható jelenlegi tendenciák új kihívásokat jelentenek a jövőre nézve. Ezek a kihívások új, megfelelő eszközöket, valamint a Bizottság és a tagállamok közötti még szorosabb együttműködést tesznek szükségessé, például a kockázatalapú vámellenőrzések összehangolása és a vámok eredményes beszedésének biztosítása érdekében.

E célból a Bizottság 2023 májusában javaslatot tett a vámunió ambiciózus reformjára, amelynek célja a jelenleg alkalmazott mechanizmusok megerősítése és korszerűsítése.